

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XIX. Eccuius sit instituere Ceremonias?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

dece, &c. donec induamini virtute ex alto.
 3. Eucharistia quoad Substantiam. 4. Penitentia præstat necessitate cunctis, præter Baptismum. 5. Extrema Unctio, in effectu gratiæ specialis. 6. Ordo præstat ratione Ministri cunctis, præter Confirmationem: nam ea conferre Episcopi est. 7. Matrimonium excellit omnibus Significatione.

QVÆSTIO XIX.

Ecclesiam sit institueret ceremonias?

LUTHERANI iuxta & CALVINIANI quot, quantasque in nos confingant calumnias; attingi nonnullas earum in meo Antipapista Mendace p. 3. q. 3. quò remitto, hinc que omitto.

Consentiant porro in ista. 1. Nullas à Christo vel Apostolis institutas esse ceremonias; quæ non extent in Scriptura: ex Traditione manantes, aspernandas esse. 2. Nullas, quæ non sint Sacramenta, habere vim spiritalem. V.g. exorcendi dæmones. 3. Non posse eas Ecclesiam institueret sic, ut teneantur fideles ad eas in conscientia, etiam citra scandalum. 4. Tales ceremonias non esse bonas, aut meritorias, nec pars diuini cultus. 5. Lingua vulgari celebranda ac ministranda esse Sacramenta.

Dissentiant in hoc: *An Ecclesia nouas possit institueret ceremonias?*

LUTHERVS lib. de form. Missæ. Confess. August. artic. 15. & 16. Melancthon in Locis de Ceremoniis, &c. & communis Lutheranorum, A iunt posse aliquas ad eruditionem, splendorem, & ordinem Ecclesiæ; modo ab sit obligatio, & opinio cultus.

CALVINVS Inst. l. 4. c. 16. §. 11. Negat id vllollicere modo. Sic & B. entius in Confess. Wittenberg. & Kemnitius in Exam. part. 2. pag. 166.

SVADENT istis. 1. Quia, Inst. 4. c. 10. §. 2. Apostolus 1. Cor. 7. *ne vna quidem in re laqueum inycere ausu est. Prospiciebat enim*

quantum vulnus infligeretur conscientiis, si eorum illis necessitas imponeretur, quarum relictio esset à Domino libertas.

2. Ad Colossenses docet non esse de vero Dei cultu petendam ab hominibus doctrinam.

3. Quia Dominus fideliter nos, & ad plenum instituit, qualiter sit colendus.

4. In fine capitis damnat omnes idæi, & superstitiosos, id est, filitios cultus hominum.

5. Idem §. 9. Apostolus Gal. 5. non patitur vlllo modo, ut fidelium conscientia in scrupulum redigantur.

6. Idem §. 10. 15. Dominus, Matth. 23. apprehendit traditiones hominum.

7. Ibid. §. 12. Romanenses partim de gentium deliriis sumserunt sibi exemplum; partim simiarum more imitati sunt veteres Iudei ritus.

8. Ibid. §. 14. Deus Iudeos, ut pueros, docuit per signa sensibilia; Nos, ut viros, simpliciter. Ioan. 4. Veri adoratores in spiritu & veritate adorabunt.

9. Ibid. 15. Quicquid commendationi habent opera, id totum habent obedientiam, quam solam Deus respicit. Non ergo placeant sunt ceremonie, quas Deus non instituit.

10. Ibid. §. 17. Semel Ecclesia dicitur legitime. Quid precipio tibi, hoc obseruabis ut fueris. Non addes quicquam, nec detrahes. Prou. 30. Non te forte arguat, inueniaris que mendax.

11. Ibid. §. 23. Samatitæ à feris discerpi sunt, 4. Reg. 17. ob nouas ceremonias. Achab. 4. Reg. 16. ob altare nouum positum reprobatur: Spiritus detestatur audaciam illam, quæ hominum inuenta in Dei cultu impura sunt corruptela. Et, 4. Reg. 21. Aggravatur hic crimen stantià crimen Manasse, quod altare nouum erexit in Ierusalem.

AUTOR. I. Christus & Apostoli quasdam Ceremonias instituerunt, quæ ex sola habentur Traditione. I. Vt Sacramentum Christinatis nunquam est in

in Scriptura; & tamen solus Christus id potuit instituire, utpote Sacramentum. Ita S. August. l. 2. c. 104. contra Petilianū. 2. Apostolus, 1. Cor. 11. *Cætera*, ait, *cum venero disponam*, scilicet de ritu Eucharistiæ: & nil tamen scriptum est quod disposuit: neque omiserit disponere. 3. S. Basilius libro de Spiritu Sancto capit. 27. plura enumerat tradita, non scripta: in his signum Crucis: Aquam vino misceri in Sacrificio, Christum instituisse, ait Cyprianus libr. 2. Epist. 3. Augustinus l. 3. doct. Christ. c. 21.

II. Aliquæ Ceremoniæ vim habent spiritalem: Ut Signum Crucis; idque tum apprehensione dæmonum; tum ex deuotione hominum: tum maximè ex instituto Dei & opere operato: nam infidelibus quoque legitur vsus signi Crucis profuisse.

III. Ecclesia potest instituire nouas Ceremonias non ad iustificandum impium; sed alios ad effectus spiritales, scilicet ad repræsentandum aliquod mysterium religionis; ad ornandum; ad curandos morbos; ad pellendos dæmones, peccata venialia, &c. idque per modum imperationis. 1. Sic Iacob, Genes. 28. erexit lapidem in titulum, fundens oleum desuper. &c. Noua hæc ceremonia. Synagoga autore Mardocheo, nouum festum instituit. Esth. 9. Item Iudith cap. ult. Item 1. Mach. 4. nouum festum dedicationis. Apostoli, Act. 15. Ut gentiles abstinere à suffocato & sanguine.

IV. Ecclesia potest obligare conscientias ad ceremoniam sub peccato, etiã citra scandalum. 1. Quia, Rom. 11. *Non est potestas, nisi à Deo: quæ autem à Deo sunt,*

ordinata sunt. &c. Qui autem resistunt, Dei ordinationi resistunt, & sibi damnationem acquirunt. 2. Quia ob ceremonias ortæ sunt dissensiones ac hæreses in Ecclesia: Ut A. & 15. *Visum est. &c. nihil vltra imponere verbis oneris:* Onus conscientiæ ligat. Ut de Patchate, quo die celebrando: de hæreticis rebaptizandis; de ciborum delectu, festis, cereis, imaginibus. &c. 3. Nisi igitur lege sanciri possent ceremoniæ, nil in Ecclesia ordinatum, non conformitas perstaret: Ideo, 1. Cor. 14. *Omnia honestè & secundum ordinem fiant.* Caluinus Inst. l. 4. c. 10. §. 27. ait, dissolui neruis & deformari Ecclesiam, si cuique liceat mutare ceremonias. &c.

V. Ceremoniæ sunt res, non indifferentes, sed vtilis, meritoria, & pars quædam cultus diuini. 1. *Vtilis*, Ad augendam pietatem: informadum intellectū: ad memoriam: ad fidei exercitiū & professionem: ad conseruationem religionis: ad distinctionem Catholicorum ab hæreticis. 2. *Meritoria*: quia sunt opera virtutū, actus religionis, deuotionis. 3. *Sunt pars diuini cultus*: quia Cyprian serm. de Orat. *Placendum Deo est habitu corporis, & modo vocis.* Exteriora enim enunciant de interioribus: hæc autem bona Deo sunt grata: ergo & illa. Deus verè offenditur exteriori irreuerentia: ergo & colitur exteriori reuerentia. &c.

VI. Latinè sunt administranda Diuina: Non de iure diuino: neque de essentia Sacramentorum, sed proprium Ecclesiæ latinæ est. &c. Cur? Consule Bellarminum.

DICO AD I. Agitur ibi de Virginitate seruanda, quam Dominus non imperarat, sed consuluerat.

AD II. Agit contra Iudaizantes Simonianos & Gnosticos, non contra ceremonias Ecclesiæ.

AD III. Verum est generali instructione, non particulari.

AD IV. Damnat Simoniana, & humano ingenio priuato inuenta.

AD V. Loquitur de seruitute Iudaica: & Calvinus falsò detorquet aliò.

AD VI. Pharisaicas Dei præcepto contrarias; vanas; pluris æstimatas, quàm Dei cultus.

AD VII. Est argumentum Manichæorum apud Aug. l. 20. contra Faustum c. 4. Est & Vigilantiæ apud Hieronymum. Dein; non omnia gentilium sunt mala & reiicienda; maximè à dæmonum cultu ad Dei cultum translata.

AD VIII. Ceremoniæ Iudaicæ vmbra erant futurarum: nostræ autem indices sunt præsentium rerum spiritalium; & requirunt internum cultum, excitantque ad cœlestia.

AD IX. At obedientiæ opera sunt meritoria, siue à Deo, siue ab Ecclesiâ mediatè instituta.

AD X. Non omnis additio prohibetur; sed corruptoria, superstitiosa, &c.

AD XI. Calvinus malâ fide vitur exemplis: Nam iis idololatria reprehenditur.

III. DE BAPTISMO.

QVÆSTIO XX.

*Baptismi que definitio, Materia,
& forma?*

LUTHERANI, vt MELANCHTHON in Locutione 1558. de Sacrif. *Baptismus signum est, quo Deus nobiscum agit, & recipit nos in gratiam.*

AUTOR. AT, hoc commune est omnibus Sacramentis.

CALVINVS Institut. l. 4. c. 15. §. 1. *Baptismus est signum initiationis, quo in Ecclesiâ incorporamur societatem, vt Christo insitu inter filios Dei censeamur.*

AT, nil hic de Essentia Sacramenti: nil de Effectu seu fine regenerandi primariò; solum quod testetur fidem accipiat. Tale signum erat & Circumcisio, inferens venturo Christo Iudæos. Itaque *Baptismus est Sacramentum, en genus, regenerationis per aquam; en differentia, en verbo vite, en forma.*

II. LUTHERVS in *Synopsi* c. 17. *Baptismus est rarus, in lacte, cereuisia, aut quocunque liquore detus, qui nomine balnei possit appellari. Vide in m. Antich. isto p. 3. q. 8.*

III. LUTHERANI communiter docent statum vitæ formæ rari non sit: ea ad substantiam Sacramenti necessaria.

LUTHERVS l. de Capt. Babyl. cap. de Baptismo. *scilicet, Baptismus esse rarus, 1. Quibuscunque nobis collatus, dummodò in nomine Domini. 2. Inò dummodò suscipiatur in nomine Domini, et si in nomine diaboli daretur ab impiissimo: 3. Quod in etiam ab ipso diabolo. Vide sup. q. 10.*

ZVINGLIVS lib. de vera & falsa religione. *de Baptismo idem non necesse fuit: ut forma, non se tenent vetare. Vnde quidem baptizabant in nomine Patris &c. quod Arianum est. Vide in Genealogia, 3. quæst. 4.*

AUTOR. Forma est: *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Baptismus datus solum in nomine Christi, aut absolutè, aut sub conditione, esset reprobendus. Dicta forma colligitur et Matth. 28. sed non euidenter; vt cogamur ad Ecclesiæ Traditionem recurrere: quam Calvinus ac Lutherus aspernatur. Patet: & sic declararunt Concilia, & S. Patres.*

sub nomine solius Christi baptizantur Apo-